

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра мови засобів масової інформації

Затверджено
на засіданні кафедри мови ЗМІ факультету журналістики
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.).

Завкафедри кафедри мови ЗМІ –
проф. Марія Яцимірська

Силабус навчальної дисципліни
«Медійна термінологія»,
що викладається в межах
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЖУРНАЛІСТИКА»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 061 – **журналістика**

Львів – 2022

СИЛАБУС
дисципліна “МЕДІЙНА ТЕРМІНОЛОГІЯ”
2022/2023 н. р.

Назва курсу	МЕДІЙНА ТЕРМІНОЛОГІЯ
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка (Львів, вул. Генерала Чупринки, 49)
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики; кафедра мови засобів масової інформації
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 журналістика Спеціальність – 061 журналістика
Викладачі курсу	Яцимирська Марія Григорівна, канд. філол. наук, професор
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса: yatsymirska@ukr.net; посилання на сторінку кафедри мови ЗМІ: https://www.facebook.com/kafedramovyzmi Телефон: (032) 239-41-81.
Консультації	Щовівторка, 14:00–16:00 год. (Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, ауд. 207) Онлайн-консультації на платформі ZOOM
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/students/dystantsiynе-navchannia/kafedra-movy-zasobiv-masovoi-informatsii
Інформація про дисципліну	Курс “Медійна термінологія” належить до дисциплін спеціалізації «Редагування і видавнича справа». Освітній рівень – бакалавр. 8-й семестр.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Медійна термінологія» поглиблює знання студентів із мови ЗМІ; навчає правильного тлумачення дефініцій мультимедійних термінів і вміння фахово вживати їх у письмових та усних текстах, професійно редагувати матеріали різних жанрів, перекладати терміни з інших мов, творити власні неологізми на позначення сучасних реалій.
Мета та завдання курсу	Мета лекційно-практичного курсу «Медійна термінологія» – здобути знання та сформувані компетентності з медійної термінології; опанувати на професійному рівні іншомовні терміни, перекладати їх чи добирати відповідники з української мови; творити власні тексти з використанням мультимедійних термінів; знати основи наукової термінології для написання кваліфікаційних праць і статей на теми ІТ-технологій, космосу, медицини, охорони довкілля, захисту лісів і т. д. Завдання: <ul style="list-style-type: none"> • творити тексти різних жанрів із грамотним використанням мультимедійних термінів.

	<ul style="list-style-type: none"> • опрацювати словники та довідники з медіазнавства та культури мови ЗМІ. • аналізувати журналістські тексти й уміти пояснити значення термінів і понять на теми політики, економіки, спорту, культури, охорони здоров'я. • редагувати коментарі, пости, відгуки в соціальних мережах. • творити власні неологізми у власних текстах. • вивчити онлайн-ресурси з медійної термінології та мови ЗМІ.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Яцимірська М. Г. Культура мови журналіста: навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів: ПАІС, 2017. – 168 с. Марія Яцимірська. Сучасний медіатекст: політичні наративи, смисли і сенси, емоційні маркери // Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. Вип. 51. 2022. С. 216-224. 2. Яцимірська Марія. Ключові імпресиви-2020 в публіцистичних текстах. - Вісник Львівського університету. Сер. Журналістика. – 2021. – Ч. 50. – С. 221-232. 3 Яцимірська Марія. Соціальна експресія в мультимедійних текстах. – Вісник Львівського університету. Сер. Журналістика. – 2021. – Ч. 49. – С. 290-301. 4. Яцимірська Марія. Термінологічно-понятійний мінімум студента-журналіста: навч. посібник. – Львів : ПАІС, 2008. – 104 с. 5. Словник термінів журналістики цифрової епохи // URL: https://stud.com.ua/55887/zhurnalistika/visnovok <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bohdan Markevych, Mariya Yatsymirska, “LONG READ” as a kind of multimedia texts // Visnyk of the Lviv University. Series Journalism. Issue 48. 2020. P. 153–161. URL: http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism/article/view/10555/10620 2. Михайлин Ігор. Журналістика. Словник-довідник. – Київ: Академія. – 2013. – 320 с. 3. Словник сучасного журналіста. – Телекритика. – 2017. URL: https://telekritika.ua/uk/slovník-suchasnogo-zhurnalista/ 4. Словник професійних термінів і жаргонізмів журналіста. URL:https://journalport.at.ua/publ/144-1-0-495 5. Словник журналіста: терміни, масмедіа, постаті / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т; [авт.-уклад.: Ю. М. Бідзіля (відп. ред.) та ін.]. – Ужгород: Закарпаття, 2007. – 220 с. 6. Яцимірська Марія. Візуальні тексти в соціальних мережах: рефлексії, концепти, емоції // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. Журналістика. – 2015. – Вип. – С. 323–331. 8. Яцимірська М. Г. Сучасний медіатекст. Словник-довідник. – Львів: ПАІС, 2005. – 128 с. 9. Словники в професійному спілкуванні. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовної культури // URL: https://moodle.tdmu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=117216. Sheremeta L

Тривалість курсу	22 год., 4-й курс, 2-й семестр
Обсяг курсу	22 години аудиторних занять. З них 11 годин лекцій, 11 годин практичних занять та 30 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення лекційно-практичного курсу «Медійна термінологія» студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоретичні основи української термінології. • Відмінності між словом, поняттям і терміном. • Дефініції медійних термінів на професійному рівні. • Іншомовні терміни в медійній практиці. • Терміни у сфері телебачення, радіо, інтернету, друкованих видань. • Розуміти зміст термінів із сфери наукової журналістики. • Словники та довідники з журналістики. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Стилiстично використовувати терміни у публікаціях на тему політики, економіки, культури. • Перекладати іншомовні терміни й добирати українські відповідники. • Творити неологізми у власних текстах. • Аналізувати публікації журналістів з погляду культури мови й правильності використання медійних термінів. • Редагувати мультимедійні тексти в мережевих виданнях. • Вести репортажі з грамотним використанням спортивної термінології.
Ключові слова	Слово, термін, поняття; журналістика, цифрові медіа, медіатекст, жанри, стилі, мультимедійний текст, гіпертекст, інтернет-платформи, «неперекладні» медійні терміни з англійської мови (op-ed, MCA (middle class audience), quality media, scaregoat, gimmick).
Формат курсу	Очний
Теми	<i>Див. Схему курсу</i>
Підсумковий контроль, форма	іспит письмовий
Передумови курсу Пререквізити	Студент повинен мати базові знання із курсів «Українська мова в ЗМІ», «Практична стилістика», «Медіариторика»; «Текст і комунікація», знати типи термінологічних словників; мати знання про цифрові медіа, мультимедійні тексти та гіпертексти.

<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Лекції, практичні заняття. Індивідуальні завдання, щоб студенти показали свої комунікативні та творчі здібності. Ситуаційні вправи (кейс-техніки): моделювання медійної ситуації, в якій студент зможе реалізувати здобуті знання, рівень компетентностей й сформулювати висновки та практичні рекомендації.</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50. • іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 50 <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Письмові роботи: студенти напишуть глосарій з медійної термінології.</p> <p>Академічна доброчесність: роботи студентів повинні бути самостійними, поклики на джерела – обов’язкові.</p> <p>Відвідування занять є обов’язком кожного студента.</p> <p>Література. Література, яку рекомендовано студентам, доступна в інтернеті та факультетській бібліотеці.</p> <p>Політика виставлення балів. Прозора та об’єктивна, без порушень академічної доброчесності.</p>
<p>Питання до іспиту</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і терміни в ЗМІ: функціональні характеристики. 2. Нові терміни в сучасних медіатекстах. 3. Труднощі перекладу медійних термінів з англійської мови. 4. Мультимедіатекст. Поняття і терміни в мультимедійних текстах. 5. Гіпертекст. Поняття і терміни в гіпертекстах. 6. Текст-медіатекст-публіцистичний текст. Пояснити відмінності. 7. Стиль і жанрові різновиди текстів у ЗМІ. 8. Наукова журналістика. Основні терміни. 9. Проаналізувати статтю з інтернет-видань з погляду використання спеціальних термінів. 10. «Словник епохи коронавірусу». Пояснити терміни та поняття. 11. Мережева термінологія. Пояснити на прикладах. 12. Скласти «Глосарій» до теми: «Терміни в журналістських текстах». 13. Комп’ютерна лексика. Пояснити зміст термінів. 14. Журналістика в термінах та висловах. Скласти власний словничок.

	<p>Програмні результати навчання</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягти таких Програмних результатів навчання:</p> <p>ПРН01. Працювати як «універсальний журналіст»: створювати текстовий, аудіовізуальний та мультимедійний контент.</p> <p>ПРН03. Використовувати державну та іноземну мови в професійній діяльності.</p> <p>ПРН05. Аналізувати системно й концептуально текст і контекст сучасних українських медіа.</p> <p>ПРН06. Приймати обґрунтовані рішення у складних комунікативних ситуаціях, вирішуючи професійні завдання.</p> <p>ПРН 07. Демонструвати редакторські навички роботи над текстом.</p> <p>ПРН 08. Розпізнавати/спростовувати фейково-маніпулятивні наративи в умовах гібридної війни, готувати аналітичні матеріали.</p> <p>ПРН. 11. Здійснювати комунікацію з колегами, планувати та виконувати самостійну і командну роботу.</p> <p>ПРН 13. Аналізувати та узагальнювати національні та світові медійні тенденції.</p> <p>ПРН 14. Дотримуватися принципів і правил медіабезпеки, використовувати їх у журналістській практиці.</p>
Ключові слова	Термін, слово, поняття, мова, текст, медіатекст, комунікація, медіастилістика, ортологія.
Формат навчання курсу	Очний
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з попередніх курсів «Українська мова в ЗМІ», «Практична стилістика української мови», «Медійна риторика», «Текст і комунікація».

Схема курсу

год.-	Тема, план	Форма діяльності (заняття) лекція, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті
2 год.	Тема. Поняття як форма мислення. Слово. Термін. Медійні терміни.	лекція	Марія Яцимірська. Сучасний медіатекст: політичні наративи, смисли і сенси, емоційні маркери // Вісник

	<p>Термін. Пряме і переносне значення терміна.</p> <p>Термінологічні словники з журналістики та соціальних комунікацій.</p> <p>Перекладні словники з медіазнавства.</p>		<p>Львівського університету. Серія Журналістика. Вип. 51. 2022. С. 216-224.</p> <p>Словник термінів журналістики цифрової епохи // URL: https://stud.com.ua/55887/zhurnalistika/visnovok</p> <p>1. Bohdan Markevych, Mariya Yatsymirska, "LONG READ" as a kind of multimedia texts // Visnyk of the Lviv University. Series Journalism. Issue 48. 2020. P. 153–161. URL: http://publications.lnu.edu.ua/bulletin/s/index.php/journalism/article/view/10555/10620</p>
2 год.	Тема. Терміни загальнонаукові і галузеві.	лекція	<p>Яцимірська М. Г. Культура мови журналіста: навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів: ПАІС, 2017. – 168 с.</p> <p>Яцимірська Марія. Ключові імпресиви-2020 в публіцистичних текстах. - Вісник Львівського університету. Сер. Журналістика. – 2021. – Ч. 50. – С. 221-232.</p> <p>Яцимірська Марія. Соціальна експресія в мультимедійних текстах. – Вісник Львівського університету. Сер. Журналістика. – 2021. – Ч. 49. – С. 290-301.</p>
2 год.	Тема. Явище детермінологізації в медіатекстах. Стилiстичне використання термінів у переносному значенні.	лекція	<p>Марія Яцимірська. Сучасний медіатекст: політичні наративи, смисли і сенси, емоційні маркери // Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. Вип. 51. 2022. С. 216-224.</p>
2 год.	Тема. Медійні терміни. Моносемічність та відносна моносемічність терміна.	лекція	<p>Марія Яцимірська. Сучасний медіатекст: політичні наративи, смисли і сенси, емоційні маркери // Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. Вип. 51. 2022. С. 216-224.</p>
2 год.	Тема. Терміни в медіатекстах різних жанрів.	лекція	<p>1. Bohdan Markevych, Mariya Yatsymirska, "LONG READ" as a kind of multimedia texts // Visnyk of the Lviv University. Series</p>

			Journalism. Issue 48. 2020. P. 153–161. URL: http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism/article/view/10555/10620
2 год.	Тема. Блогосфера. Стилiстичне використання понять i термiнiв.	лекцiя	Абрамович Семен. Мовленнєва комунiкацiя. Пiдручник для студентiв вищих навчальних закладiв. Київ: Видавничий дiм Дмитра Бураго. 2013. 460 с.
2 год.	Тема. Вiртуальна термiнологiя в українському сегментi мережi.	Практичне заняття	Яцимiрська М. Г. Культура мови журналіста: навч. посiбник. – 2-ге вид., перероб. i доп. – Львiв: ПАiС, 2017. – 168 с. Яцимiрська Марiя. Ключовi iмпресиви-2020 в публіцистичних текстах. - Вісник Львiвського унiверситету. Сер. Журналістика. – 2021. – Ч. 50. – С. 221-232.
2 год.	Тема. Гiпертекст. Поняття i термiни.	Практичне заняття	Марiя Яцимiрська. Сучасний медіатекст: полiтичні наративи, смисли i сенси, емоцiйні маркери // Вісник Львiвського унiверситету. Серiя Журналістика. Вип. 51. 2022. С. 216-224.
2 год.	Тема. Концепт, поняття, термiни в аналітичних статтях.	Практичне заняття	Словник сучасного журналіста. – Телекритика. – 2017. URL: https://telekritika.ua/uk/slovník-suchasnogo-zhurnalista/ Словник професiйних термiнiв i жаргонiзмiв журналіста. URL: https://journalport.at.ua/publ/144-1-0-495
2 год.	Тема. Лiд. Лiди в сучасних журналістських текстах.	Практичне заняття	Словник сучасного журналіста. – Телекритика. – 2017. URL: https://telekritika.ua/uk/slovník-suchasnogo-zhurnalista/ Словник професiйних термiнiв i жаргонiзмiв журналіста. URL: https://journalport.at.ua/publ/144-1-0-495
2 год.	Тема. Iншомовні медiйні термiни, труднощi перекладу.	Практичне заняття	1. Bohdan Markevych, Mariya Yatsymirska, “LONG READ” as a kind of multimedia texts

			// Visnyk of the Lviv University. Series Journalism. Issue 48. 2020. P. 153–161. URL: http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism/article/view/10555/10620
2 ГОД.	Тема. Термінологія як інструмент пізнання глобальних процесів.	Практичне заняття	Словник сучасного журналіста. – Телекритика. – 2017. URL: https://telekritika.ua/uk/slovník-suchasnogo-zhurnalista/ Словник професійних термінів і жаргонізмів журналіста. URL: https://journalport.at.ua/publ/144-1-0-495
2 ГОД.	Тема. Терміни у сфері наукової журналістики (медицина, космос, ІТ-сфера, охорона довкілля, спорт, культура, економіка) тощо.	Практичне заняття	Словники в професійному спілкуванні. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовної культури // URL: https://moodle.tdmu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=117216 . Sheremeta L
2 ГОД.	Тема. Военна та військова термінологія.	Практичне заняття	Словники в професійному спілкуванні. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовної культури // URL: https://moodle.tdmu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=117216 . Sheremeta L
2 ГОД.	Тема. Военна термінологія в період російсько-української війни.	Практичне заняття	
2 ГОД.	Тема. Типові помилки в ЗМІ на вживання військової та воєнної термінології.	Практичне заняття	
2 ГОД.	Тема. Термінологічні словники та довідники з журналістики.	Практичне заняття	Словник сучасного журналіста. – Телекритика. – 2017. URL: https://telekritika.ua/uk/slovník-suchasnogo-zhurnalista/ Словник професійних термінів і жаргонізмів журналіста. URL: https://journalport.at.ua/publ/144-1-0-495 Словник журналіста: терміни, масмедіа, постаті / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т; [авт.-уклад.: Ю. М. Бідзіля (відп. ред.) та ін.]. – Ужгород:

			<p>Закарпаття, 2007. – 220 с.</p> <p>Словники в професійному спілкуванні. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовної культури // URL: https://moodle.tdmu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=117216. Sheremeta L</p>
--	--	--	--